

IZGRADNJA KVALITETNIH INTIMNIH PARTNERSKIH VEZA

GEAR *against* IPV
Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv
nasilja u intimnim partnerskim vezama

Gender
Equality
Awareness
Raising
against
Intimate
Partner
Violence

Svrha projekta "Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama"

Svrha projekta "Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama" (GEAR *against* IPV - Gender Equality Awareness Raising *against* Intimate Partner Violence) je koordinirano djelovanje **primarne i sekundarne prevencije nasilja u intimnim partnerskim vezama** kroz intervenciju u školama ili drugim sredinama kako bi posebno educirani nastavnici/e putem posebno osmišljenih edukativnih materijala senzibilizirali i osnažili učenike i učenice.

Glavni cilj projekta je promovirati razvoj **kvalitetnih i ravnopravnih veza** među spolovima te stvaranje **nulte tolerancije na nasilje** kroz razvoj svijesti učenika/ca o:

- a) karakteristikama kvalitetnih i nekvalitetnih veza,
- b) utjecaju koji stereotipni stavovi i društveno nametnute uloge imaju na njihove veze,
- c) povezanosti neravnopravne raspodjele moći između muškaraca i žena i psihološkog, fizičkog i/ili seksualnog nasilja protiv djevojaka/žena
- d) načinima na koje adolescenti/ce mogu doprinijeti prevenciji svih oblika rodno uvjetovanog nasilja

S obzirom na činjenicu da gotovo sva djeca i adolescenti/ce pohađaju školu, **obrazovni sustav** je, na svim razinama, idealno okruženje za ovakva nastojanja gdje adekvatno osposobljeni nastavnici/e mogu imati ključnu ulogu u provođenju sličnih intervencija usmjerenih na opću populaciju. Potreba za provedbom intervencija vezanih uz rodne stereotipe i ravnopravnost u školama, kao sredstvo primarne prevencije rodno uvjetovanog nasilja je, dakle, nužno.

"Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama" je prijedlog za sustavnu intervenciju u školskom (ili drugom) okruženju, gdje djevojčice i dječaci kroz niz iskustvenih aktivnosti mogu procijeniti, ali i propitati kulturološki "naslijeđene" rodne stereotipe te pristupiti razlikama između spolovima kao individualnim razlikama, a ne obilježjima nadmoći jednog spola nad drugim.

Pristup projekta Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

- ✿ koriste se isključivo iskustvene aktivnosti kroz koje se adolescenti/ce ne poučava već usmjerava da ispitaju svoje osobne rodno stereotipne stavove i njihov utjecaj na vlastite živote, da "otkriju" i prakticiraju životne vještine koje će im pomoći izgraditi kvalitetne odnose bez ijednog oblika nasilja
- ✿ omogućuje pristup općoj populaciji djece/adolescenata, čak i u udaljenim područjima
- ✿ već je proveden i evaluiran, u pilot fazi, i pokazao se učinkovitim u povećanju znanja adolescenata/ica i mijenjanju njihovog toleriranja rodno uvjetovanog nasilja

Odnosi se na...

- ✿ **srednjoškolce/ke** (starije od 12 godina)
- ✿ **adolescente/ice** ali i **mlade ljude** iz **visokorizičnih skupina** (koji su npr. bili izloženi partnerskom nasilju između roditelja ili doživjeli zlostavljanje i/ili zanemarivanje u djetinjstvu)
- ✿ **srednjoškolske nastavnike/ce** i druge **stručnjake/inje** koji rade u školskom okruženju (npr. psiholozi/psihologinje, socijalni/e radnici/e)
- ✿ **stručnjaci/kinje i organizacije** aktivne u području promicanja zdravlja i obrazovanja, ravnopravnosti spolova i prevenciji rodno-uvjetovanog nasilja, kao i **stručnjaci/kinje** koji pružaju usluge mladima iz visokorizičnih skupina
- ✿ **centri odlučivanja**, poput Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Agencije za odgoj i obrazovanje odnosno donositelji odluka koji mogu biti zainteresirani za uvrštavanje projekta "Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama" u nastavne programe srednjoškolskog obrazovanja.

- ✿ uvodi rodnu ravnopravnost u obrazovanje kao strategiju sprečavanja nasilja, motivira i pruža nastavnicima/cama potrebne vještine i "know how" kako bi provodili takve primarne intervencije sprečavanja
- ✿ nakon što je uključen u školski program, poboljšava a) preventivni karakter intervencije, jer prenosi poruku da škole i nastavnici/ce brinu i poduzimaju aktivnosti usmjerene na rodnu ravnopravnost i ukidanje nasilja u adolescentskim vezama, i b) održivost takvih intervencija, jer nastavnici/ce postaju stalna "radna skupina" u školama te stoga mogu osigurati stalne intervencije

- ✿ predstavlja detaljno ispunjavanje Članka 14. Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji koju je naša država potpisala 2013. U ovom Članku, koji se odnosi na obrazovanje, jasno je naznačeno da će se "nastavne materijale o pitanjima kao što su ravnopravnost žena i muškaraca, nestereotipne rodne uloge, uzajamno poštovanje, nenasilno rješavanje sukoba u osobnim odnosima, rodno utemeljeno nasilje nad ženama i pravo na osobni integritet, prilagođeno razvojnim sposobnostima učenika" uključiti ne samo u "redovni nastavni plan i program i na svim razinama obrazovanja" već i u "u sportskim te kulturnim okruženjima i okruženjima za slobodno vrijeme te u medijima."

Edukacijski materijali Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

U razdoblju od 2010. do 2015. **nacionalni programski paketi** Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim vezama osmišljeni su i evaluirani **za 7 članica** Europske unije nakon prijevoda i kulturalne prilagodbe **Glavnog programskog paketa** Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim vezama.

Svaki paket sastoji se od **4 knjižice** osmišljene kako bi olakšale organizaciju, pripremu, provedbu i evaluaciju seminara za nastavnike/ce te osvještavanje adolescenata/ica (u školi ili drugim okruženjima), s ciljem primarne prevencije rodno uvjetovanog nasilja.

Hrvatski nacionalni paket Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim vezama izvorno je razvijen 2010. te revidiran i ažuriran 2015. godine.

Knjižica I. Projekt "Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama"

U njoj se nalaze informacije o projektu, materijali i projektne aktivnosti koje provodi CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, odnosno organizacija odgovorna za provedbu programa u Republici Hrvatskoj, kao i lobiranje za uključivanje projekta Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim vezama u srednjoškolske nastavne programe.

Knjižica II. Upute za provođenje seminara Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama za nastavnike i nastavnice

Knjižica II uključuje, u tri odvojena poglavlja, sve potrebne upute za pripremu, provedbu i evaluaciju učinkovitog treninga za nastavnike/ce koji namjeravaju provesti radionice Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama za učenike/ce srednjih škola u Hrvatskoj.

Trening je osmišljen na način da uključuje odvojene dijelove seminara koji su usmjereni na senzibilizaciju nastavnika/ca i njihov trening u području a) rodne ravnopravnosti, stereotipa vezanih uz rodne uloge i njihove povezanosti s nasiljem u intimnim partnerskim vezama; b) postupanja u mogućim slučajevima zlostavljanja učenika/ca (nasilje u vezama ili zlostavljanje djece); i c) metodologije organiziranja, provođenja, praćenja i evaluacije radionica u razredima.

Poglavlje B uključuje tabele koje su posebno osmišljene kako bi povezale svaki dio seminara s materijalima u priručniku za nastavnike/ce (Knjižica III) i aktivnostima za učenike/ce (Knjižica IV). Knjižica II završava prilogima koji osiguravaju korisni alat za organiziranje i evaluaciju seminara.

Knjižica III. Priručnik Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama za nastavnike i nastavnice

Knjižica III za cilj ima pružiti korisne informacije i materijale, kao i savjete kako organizirati radionice, te detaljne upute po koracima, kako provesti, dokumentirati i evaluirati radionice u razredu. Velik dio priručnika čine detaljno opisane aktivnosti, koje su prilagođene primjeni u razredu i pokrivaju sljedeće teme:

- rodni stereotipi i rodna ravnopravnost
- kvalitetne i štetne veze
- nasilje u intimnim partnerskim vezama

Aktivnosti unutar modula strukturirane su na sljedeći način: kratki uvod, ciljevi učenja, trajanje, materijal i priprema, aktivnost po koracima, očekivani ishod, savjet više za nastavnike/ce. Dio koji se odnosi na materijal i pripremu povezan je s radnim materijalima uključenim u Knjižicu IV i koristi se pri provođenju aktivnosti.

Priručnik uključuje i dodatke kao što su evaluacijski upitnici, korisne teorijske i praktične informacije vezane uz specifične teme koje su uključene u interaktivne aktivnosti u priručniku. Teoretski dijelovi pružaju sva potrebna znanja i informacije nastavnicima/cama kojima nisu posve bliske teme rodni stereotipi, nasilja u intimnim partnerskim vezama i postupanja u slučajevima zlostavljanja u Hrvatskoj.

Knjižica IV. Aktivnosti Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama za učenike i učenice

U Knjižici IV dostupni su svi potrebni materijali, radni listovi i sažetci koji se mogu koristiti za vrijeme provođenja radionica opisanih u Knjižici III.

Ova se Knjižica može koristiti samo uz Priručnik i osmišljena je kao pomoć voditelju/ici radionica u izboru odgovarajućih materijala za pojedine aktivnosti. To su materijali spremni za upotrebu u razredu te za rad kod kuće. Materijali vezani za samoprocjenu i informativni materijali mogu biti podijeljeni učenicima/cama za njihovu osobnu upotrebu, sada ili u budućnosti.

GLAVNE AKTIVNOSTI PROJEKTA

“Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama”

Seminari za nastavnike/ce sa ciljem:

- teoretskog i iskustvenog usavršavanja nastavnika/ca za pitanja rodni stereotipa, rodne ravnopravnosti i rodno uvjetovanog nasilja među adolescentima/cama,
- osposobljavanja i razvoja vještina za provedbu i evaluaciju radionica za osvještavanje adolescenata/ica u školama ili drugim okruženjima,
- razvijanja vještina za prepoznavanje, djelovanje i odgovarajući odnos prema slučajevima zlostavljanja djece i mladih s kojim bi se mogli suočiti.

Projekt Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama – II (GEAR *against* IPV - II) u Republici Hrvatskoj uključuje sljedeće aktivnosti:

- nadogradnju hrvatskog paketa Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama
- provedbu i evaluaciju **seminara** za 50 nastavnika/ica iz različitih dijelova Hrvatske [trajanje seminara: 24 sata (3 dana)]
- provedbu i evaluaciju 10 **radionica** za **osnaživanje adolescenata/ica** u srednjim školama, u različitim dijelovima Hrvatske (minimalno trajanje svake radionice: 13 nastavnih sati)
- realizacija **informativne kampanje i kampanje podizanja svijesti o rodno uvjetovanom nasilju za adolescente/ice**, putem materijala i poruka proizašlih iz radionica provedenih na temelju onoga što su stvorili adolescenti/ice
- predstavljanje projektnih rezultata** na Konferenciji s aktivnim uključivanjem adolescenata/ica i nastavnika/ica koji su sudjelovali u radionicama
- promocija i lobiranje za **uključivanje edukacijskih materijala i radionica** za podizanje svijesti adolescenata/ica u **nastavne programe** srednjih škola
- Europska konferencija** koja će se održati u Atini s ciljem širenja pristupa i rezultata projekta Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama, kako bi se razvili novi nacionalni paketi za sve države Europske unije, kao i države kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje.

Radionice za podizanje svijesti adolescenata/ica “Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama”

Adolescentima/cama se putem iskustvenih aktivnosti nudi prilika da a) u sigurnom okruženju procijene i propitaju svoje kulturološki “naslijeđene” rodne stereotipe i b) istraže koji utjecaj imaju rodno stereotipna ponašanja i društveno nametnute rodne uloge na njihove odnose, ali i način na koji je nejednaki odnosi moći između spolova povezani s nasiljem nad djevojkama i ženama. Nadalje, adolescenti/ce svladavaju vještine nužne za rano prepoznavanje nekvalitetnih ili čak nasilnih veza, te ih se osnažuje u smjeru stvaranja kvalitetnih partnerskih veza.

Iz radionica stoga izlaze mladi ljudi koji ne toleriraju nasilje u partnerskim vezama, znaju više o obilježjima i posljedicama rodno uvjetovanog nasilja, svladali su vještine zaštite protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama i drugim oblicima rodno uvjetovanog nasilja, a moći će ih iskoristiti za sebe ali i za druge.

Dugoročni cilj radionica je da veze adolescenata/ica postanu kvalitetne i temelje se na ravnopravnosti i obostranom poštovanju, u kojima neće doći do rodno uvjetovanog nasilja.

Hrvatski paket Rodnom jednakošću protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama

Dostupan je besplatno nastavnicima/cama i drugim stručnjacima/kinjama i organizacijama, ali **ISKLJUČIVO** u neprofitne svrhe i s **prethodnim dopuštenjem** CESI – Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje.

Sve povratne informacije od nastavnika/ca ili drugih stručnjaka/kinja koji su provodili radionicu ili neke od aktivnosti, uvelike će doprinijeti budućim nadogradnjama ovih materijala, te vas pozivamo da podijelite s nama svoja iskustva i/ili rezultate vaših projekata.

Dodatne informacije

- Sve informacije o projektu u Republici Hrvatskoj, kao i prijave za sudjelovanje na seminarima za nastavnike/ce, bit će redovito objavljene na mrežnoj i Facebook stranici CESI
- Za sve informacije o projektu i aktivnostima u drugim državama Europske unije, dopuštenje za razvoj novog paketa Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja u intimnim partnerskim vezama ili bilo koje drugo pitanje, posjetite stranicu (www.gear-ipv.eu) ili kontaktirajte European Anti-Violence Network.

CESI- Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje

Nova cesta 4, 10000 Zagreb ☎ +385 1 2422800
✉ cesi@cesi.hr 🌐 www.cesi.hr
📘 www.facebook.com/CentarCESI

European Anti-Violence Network (EAVN)

12 Zachariata str., 11742, Athens ☎ +30 210-92.25.491
✉ info@antiviolence-net.eu 🌐 www.antiviolence-net.eu
📘 www.facebook.com/EuropeanAntiViolenceNetwork
⚙ Projektna mrežna stranica: www.gear-ipv.eu

IDENTITET PROJECTA

Naziv projekta

Podizanjem svijesti o rodnoj jednakosti protiv nasilja
u intimnim partnerskim vezama – II
(GEAR against IPV - II)

Projektni broj

JUST/2013/DAP/AG/5408

Trajanje

listopad 2014. - rujan 2016.

Projektni partneri

- ✿ Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), Cipar
- ✿ Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI), Hrvatska
- ✿ Association for Gender Equality and Liberty (ALEG), Rumunjska
- ✿ Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, Španjolska
- ✿ The Smile of the Child, Grčka

Nositelj projekta

European Anti-Violence Network (EAVN), Grčka

Vanjska evaluatorica

Prof. Carol Hagemann-White

Web stranica projekta

www.gear-ipv.eu

Financijska potpora

Uz financijsku potporu DAPHNE III Programa Europske unije

Ovaj letak izrađen je uz financijsku potporu DAPHNE III Programa Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost European Anti-Violence Networka i projektnih partnera i ni na koji način ne odražava gledišta Europske komisije